

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819201221
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8819201221.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zast.: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanej: H. X., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, XXX XX Q. nad S., o zaplatenie sumy 832,75 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10Csp/74/2019-52 zo dňa 28.05.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutej časti t.j. vo výroku II, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Zrušuje rozsudok vo výroku III o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 547,37 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 14.07.2016 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Výrokom II zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a výrokom III. priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, s tým, že o výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, ods. 2, § 657 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

3. Skonštatoval, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., ako spoločnosť a právny predchodca žalovanej ako klient uzavreli dňa 03.11.2014 na základe žiadosti žalobcu zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX, pričom výška pôžičky (finančného plnenia) bola 1.000,- Eur, celková suma pôžičky predstavovala sumu 1.587,36 Eur, ktorú mal právny predchodca žalovanej uhradiť v 48 mesačných splátkach pri výške 33,07 Eur, ročnej úrokovej sadzbe 27,88 % a RPMN 27,88 %. Splatnosť poslednej mesačnej splátky je v zmluve určená 4/2019.

4. Listom označeným ako predžalobná upomienka zo dňa 27.04.2016 právny predchodca žalobcu - spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. vyzval právneho predchodcu žalovanej k okamžitej úhrade nedoplatku časti splátok v sume 102,52 Eur, v opačnom prípade pristúpi k zosplateniu celého úveru.

Listom označeným ako oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru oznámil žalobca žalovanému zosplatenie celého zvyšku úveru a to v celkovej sume 972,45 Eur.

5. Z prehľadu splátok a úhrad súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalovanej na splátkach uhradil sumu 452,63 Eur.

6. Súd prvej inštancie na základe zistených skutočností mal za to, že v predmetnom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. OZ, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a právny predchodca žalovanej ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

7. Uviedol, že je nepochybným, že zmluva uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ust. Občianskeho zákonníka.

8. Poznamenal, že v uzatvorenej zmluve o pôžičke nie je priamo uvedený údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ktorý sa vyžaduje podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, keď lehota splatnosti je uvedená len nepriamo číselnou formuláciou označením mesiaca a roka. Takéto určenie konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nemožno považovať za súladné s dotknutým ustanovením zákona o spotrebiteľských úveroch, keď významom tohto ustanovenia bolo, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vyžaduje sa teda presná časová, dátumová špecifikácia konečnej splatnosti úverov, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov. Pokiaľ teda samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru, nemožno mať zato, že tento nedostatok možno nahradiť apelovaním na potenciálnu aktivitu spotrebiteľa vedúcu k určeniu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru matematickými operáciami s iných v spotrebiteľskej zmluve dostupných údajov. Naopak je potrebné trvať na tom, že konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho riadneho trvania a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi, resp. dodávateľmi. Poukázal pritom na rozhodnutia KS v Banskej Bystrici zo dňa 10.12.2012, sp. zn. 16Co/315/2012, sp.zn. 17Co/151/2012 zo dňa 19.09.2012, alebo rozhodnutie KS v Trnave sp.zn. 11Co/101/2013 zo dňa 22.05.2013.

9. Čistá poskytnutá suma pôžičky 1.000,- Eur, čistá suma vrátená žalovaným - 452,63 Eur. V čistom rozdieli poskytnutej a vrátenej sumy, t.j. 547,37 Eur súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok, v prevyšujúcej časti nárok zamietol. Zvyšok nároku plynie z neprijateľných podmienok. V zmluve je dohodnutý termín konečnej splatnosti 04/2019, čo je neurčitý údaj, v rozpore so Zákonom o spotrebiteľských úveroch, preto by bol bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho, fixná ročná úroková sadzba 27,88 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, preto tento nárok nepriznal.

10. Súd prvej inštancie preto zaviazal právneho nástupcu pôvodného žalovaného, ktorou je terajšia žalovaná na zaplatenie sumy 547,37 Eur, spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 14.07.2016 do zaplatenia a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

11. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie tak, že v danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 832,75 Eur s prísl., avšak súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 547,37 Eur. Z toho vyplýva, že žalobca bol v konaní úspešný v prevažnej miere, preto mu patrí náhrada trov konania proti žalovanému, o ktorej výške rozhodne samostatným uznesením v zmysle ust. § 262 ods.1 CSP po právoplatnosti rozsudku.

12. V priebehu odvolacieho konania zomrel žalovaný dňa 09.10.2020 a dedičom po ňom podľa uznesenia Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp.zn. 5D/324/2020 sa stala manželka poručiťa Ružena Slivková, rod. Punáková.

13. Súd prvej inštancie zároveň uznesením č.k. 10Csp/74/2019 -95 rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičom po neb. žalovanom - H. X., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. Q. nad S..

14. Proti rozsudku a to vo výroku II. a výroku III., podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý ho odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Uviedol, že konštatovanie súdu prvej inštancie, že úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu neuvedenia termínu konečnej splatnosti úveru nie je správny a je v rozpore s čl. 10 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ako právne záväzným aktom Európskeho spoločenstva, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť pred zákonom a zároveň aj v rozpore s právnym názorom vyjadreným v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, ktorým sú slovenské súdy viazané. Predmetný rozsudok ako case-law Súdneho dvora Európskej únie predstavuje primárny prameň európskeho práva v kategórii právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie, ktoré podľa čl. 7 ods. 2 druhá veta Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Vyššie uvedený rozsudok Súdneho dvora EÚ je tak právne záväzný aj pre všeobecné súdy SR. Podľa uvedeného rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 by totiž členské štáty nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré Smernica 2008/48/ ES neupravuje. Podľa jej čl. 10 ods. 2 písm. i) v spojení s písm. h) zmluva o úvere na dobu určitú nemusí v čase jej uzatvorenia obsahovať presné určenie, aká časť splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť na bežné úroky a poplatky. K uvedeniu termínu konečnej splatnosti úveru uviedol, že splnenie vyššie uvedenej zákonnej požiadavky uvedením mesiac + rok ukončenia úverového vzťahu ako bolo v posudzovanom prípade „4/2019“ je dostatočne určité a zrozumiteľné, plne v súlade s platnými právnymi predpismi. Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je preukázané dojednanie termínov splatnosti úverových splátok a to v čl. 6, bod 6.1., 6.2. a 6.3. zmluvných podmienok úverovej zmluvy. Žalovaný ako spotrebiteľ mal možnosť bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy a termíny splatnosti všetkých splátok za účelom splnenia povinností vyplývajúcich mu z úverovej zmluvy. Termín konečnej splatnosti úveru uvedený ako 4/2019 bez akýchkoľvek pochybností aj právne nevzdelanému spotrebiteľovi poskytuje relevantnú informáciu o tom, že úver bude musieť splácať do apríla 2019. V spojení s dojednaním splatnosti splátok k 20.dňu v mesiaci je termín konečnej splatnosti úveru stanovený bez potreby použitia akýchkoľvek zložitých matematických operácií. Žalovaný ako spotrebiteľ disponoval informáciou o termíne konečnej splatnosti úveru, čím bol dodržaný § 9 ods. 2 písm. f) z.č. 129/2010 Z.z. a dosiahnutý tak cieľ sledovaný týmto ustanovením zákona. Ďalej uviedol, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 27,88 % zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou, nakoľko jedinou odplatou poskytnutého úveru je len zmluvný úrok. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy MFSR v súlade s ust. § 21 ods. 2 z.č. 129/2010 Z.z. v Súhrnných informáciách o údajoch o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4.štvrtrok 2014 so stavom ku dňu 31.12.2014 predstavovala 13,95 %. Najvyššia prípustná výška odplaty podľa pravidiel platných od 01.09.2014 predstavovala 27,90 %, tj. 2x priemernej RPMN 13,95%. Výška RPMN uvedená v zmluve predstavovala 27,88 %. Výška dojednanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v úverovej zmluve 27,88 % neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa ust. § 53 ods. 6 OZ a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa ust. § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 platného a účinného od 01.09.2014. V závere podotkol, že nie výška úrokovej sadzby, ale celková výška odplaty vyjadrená prostredníctvom RPMN je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Veličina vyjadrená prostredníctvom RPMN predstavuje celkovú odplatu spojenú s úverom, tj. navýšenie úveru, ktoré je povinný dlžník veriteľovi zaplatiť a tento faktor je rozhodujúci pre ustálenie primeranosti odplaty. Na podporu svojich tvrdení poukázal na judikatúru KS v Košiciach, rozhodnutie č.k. 5Co/181/2017-74 zo dňa 25.01.2018 a rozhodnutie č.k. 5Co/298/2017- zo dňa 13.02.2018. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil, a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 285,38 Eur, úrok z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 285,38 Eur od 14.07.2016 do zaplata, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznal žalobcovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu.

15. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

16. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 z. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP),

oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok v napadnutej časti a to vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku III o trovách konania, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a jeho webovej stránke dňa 20.08.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti výroku II rozsudku nie je dôvodné a vo výroku III je potrebné rozsudok zrušiť.

17. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

18. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 OZ), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch presne definuje všetky náležitosti, okrem všeobecných, ktoré musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Povinnými náležitosťami zmluvy uvedenej v ust. § 9 ods.2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretiu zmluvy zo dňa 10.04.2015 sú tie, ktoré vyplývajú z úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to okrem iného aj uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Účelom uvedenej právnej úpravy je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Námietka žalobcu, že predmetná zmluva obsahuje termín konečnej splatnosti úveru dostatočne, jasne a priamo, je dôvodná. Odvolací súd sa nestotožňuje s tvrdením súdu prvej inštancie, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaj o termíne konečnej splatnosti úveru absentuje alebo je vyjadrený len nepriamo. Odvolací súd je toho názoru, že pokiaľ išlo o túto náležitosť vyžadovanú ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., v zmluve bol uvedený termín konečnej splatnosti úveru údajom 4/2019, čo odvolací súd považoval za naplnenie zákonnej požiadavky.

19. Odvolací súd zároveň k odvolacím námietkam žalobcu uvádza, že je potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby, teda úrok z úveru a inštitútom RPMN, teda ročná percentuálna miera nákladov. Táto zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver. Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržiavania imperatív dobrých mravov zo strany súdu.

20. Úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobrými mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je vlastný všeobecne uznávaným vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť, vystihujúce podstatné historické tendencie sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Za dobré mravy sa považuje súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je častokrát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé správanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce všeobecne uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku a že teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky súčasne napína skutkovú podstatu trestného činu úžery, a to za predpokladu, že ide (má ísť) o plnenie, ktorého hodnota je k hodnote vzájomného plnenia v hrubom nepomere, a že veriteľ pritom zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú slabosť alebo rozrušenie dlžníka. Dohoda, ktorou boli pri peňažnej pôžičke dojednané neprimerane vysoké úroky, je neplatná (§

39 Obč. zák.), a to buď pre rozpor so zákonom (ak predstavuje naplnenie skutkovej podstaty trestného činu úžery, prípadne iného trestného činu) alebo pre rozpor s dobrými mravmi (v ostatných prípadoch) (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21Cdo/1484/2004).

21. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že úrok z úveru v danom prípade s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 27,88 %, pričom najvyššia prípustná odplata v bankách predstavovala za štvrtý štvrť rok 2014 so stavom ku dňu 31.12.2014 výšku 13,95% je neprimerane vysoký a prevyšuje úroky v bankách skoro o 100%.

Odvolaciemu súdu neprináleží tento úrok upraviť tak, aby zodpovedal zákonnej požiadavke v súlade s dobrými mravmi (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-618/10 Banco Español). Prítom súdy sa už značne kriticky vyjadrili k podobným úrokovým sadzbám (5Cdo 26/11 - 48 %, 3Co 67/2008 Krajský súd v Prešove - 25 %, nemecký BHG v rozsudku z 13.3.1990 AZ XI ZR 252/89 úver s rozdielom 12 percentuálnych bodov oproti priemeru považoval za nemravný...).

22. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

23. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

24. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie strany občianskoprávného vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 OZ alebo ustanovenia § 39 OZ je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

25. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí, bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

26. Možno prisvedčiť konštatovaniu súdu prvej inštancie, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný.

27. Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 1MCdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009).

28. Odvolací súd uvádza, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole po svetle imperatívu dobrých mravov v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

29. Podľa ust. §53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľov (ďalej len „neprateľná podmienka“).

30. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo podľa názoru odvolacieho súdu nebolo potrebné vyporiadavať sa z ostatnými námietkami žalobcu i s poukazom na to, že odvolací súd sa už vyššie vyjadril, že nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že v zmluve absentuje termín konečnej splatnosti. Ani judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.0.51997 a ďalšie). Žalobcom uvádzané ostatne odvolacie námietky nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci v napadnutej časti teda čo do výroku II.

31. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že čistá poskytnutá suma pôžičky bola 1000.- Eur. Právny predchodca žalovanej zaplatil žalobcovi sumu 452,63 Eur. V čistom rozdielne poskytnutej a vrátenej sumy sa jedná o 547,37 Eur. Súd prvej inštancie túto žalobcovi priznal a v prevyšujúcej časti nárok zamietol. Čo do priznanej sumy výroku I. žalovaná odvolanie nepodala, preto rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť a preto ho odvolací súd nepreskúmaval (§ 367 ods. 2 CSP).

32. Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

33. Podľa ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

34. Podľa ust. § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

35. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie v svojom rozhodnutí neuviedol ust. § 451 a 457 Občianskeho zákonníka aj keď uvedené fakticky aplikoval, vyzval odvolací súd strany v zmysle ust. § 382 CSP, že sa na vec sťahujú ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu a to konkrétne ust. § 451 a 457 Občianskeho zákonníka, ktoré pri doterajšom rozhodovaní vo veci neboli použité a sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

36. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že počas sporu vedeného pred Okresným súdom Vranou nad Topľou pod sp. zn. 10Csp/74/2019 došlo k postúpeniu pohľadávky pôvodného veriteľa z úveru voči žalovanému na spoločnosť INTRUM Slovakia s.r.o. ako súčasného veriteľa pohľadávky. Preto žalobca uviedol, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu plnenia zaplateného žalovaným právnomu predchodcovi žalobcu na žalobcu z dôvodu postúpenia pohľadávky neprešiel. Postúpením pohľadávky v zmysle ust. § 524 a nasl. OZ dochádza k postúpeniu práv nie však záväzkov. Zodpovednostný záväzkový vzťah z bezdôvodného obohatenia vzniká podľa zákona len medzi tým, kto sa na úkor druhého bezdôvodne obohatil a nie tým na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo. Podporne odkázal žalobca na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/1856/2012 zo dňa 04.01.2012. Nakoľko žalobcovi na účet žalovaný nepoukázal žiadne plnenie v prospech zaplata pohľadávky z úveru nemohol sa žalobca na jeho úkor bezdôvodne obohatiť. Z uvedeného dôvodu by žalobca nebol pasívne legitimovaným subjektom na vydanie bezdôvodného obohatenia.

37. Odvolací súd k námietke žalobcu, že žalovaný nepoukázal na jeho účet žiadne plnenie považuje za potrebné uviesť, že vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva (povinnosti), ktorá je predmetom konania. Postupník vstupuje do všetkých právnych vzťahov svojho právneho predchodcu. Preto postúpením pohľadávky prešli na terajšieho žalobcu všetky práva spojené s pohľadávkou (aj povinnosti). Preto bolo možné vo vzťahu k nemu uplatniť všetky námietky spojené s pohľadávkou.

38. Žalovaná na výzvu odvolacieho súdu nereagovala a žiadne vyjadrenie nepredložila.

39. Súd prvej inštancie vo veci čo do výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti správne rozhodol preto odvolací súd v tejto časti rozsudok podľa ust. §387 ako vecne správny potvrdil.

40. Výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie týkajúci sa trov konania však správny nie je. Súd prvej inštancia konštatoval, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, neuviedol však v akej miere. Aj keď v bode 41 súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 832,75 Eur s príslušenstvom, súd priznal žalobcovi sumu 547,37 Eur a má z toho vyplývať, že žalobca bol v konaní úspešný v prevažnej miere a preto mu patrí náhrada trov konania proti žalovanému, uviedol ako táto miera bola. Preto v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný a nevykonateľný.

41. Odvolací súd preto vo výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v zmysle ust. § 389 ods. 1 CSP a v zmysle ust. § 391 ods. 1 vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bude rozhodnúť o trovách konania tak, aby výrok bol vykonateľný a svoje rozhodnutie odôvodniť tak aby zodpovedalo kritériám v ustanovení § 220 CSP.

42. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách odvolacieho konania v zmysle ust. § 396 ods.3 CSP.

43. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešná žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila a vychádzajúc z obsahu spisu jej ani v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli. Preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

44. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
 - b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
 - c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
- Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).